

Inimõiguste olukord Filipiinidel

Euroopa Parlamendi 26. aprilli 2007. aasta resolutsioon inimõiguste olukorra kohta Filipiinidel

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ajakirjanduse esindajate ja aktivistide tapmist uuriva kohtunik Jose Melo poolt juhitava sõltumatu komisjoni (Melo komisjon) raportit, mis avaldati 22. veebruaril 2007;
- võttes arvesse ÜRO eriraportööri Philip Alstoni esialgset raportit kohtuväliste, lihtmenetluse korras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste kohta;
- võttes arvesse ÜRO eriraportööri Martin Scheinini 12. märtsi 2007. aasta avaldust inimõiguste ja põhivabaduste edendamise ja kaitse kohta, võideldes samas terrorismiga;
- võttes arvesse lubadusi, mida Filipiinide valitsus rahvusvahelisele üldsusele andis enne riigi valimist ÜRO Inimõiguste Nõukogusse;
- võttes arvesse ÜRO 1984. aasta piinamise, ebainimliku või alandava kohtlemise ja karistamise vastu võitlemise konventsiooni, mille Filipiinid 18. juunil 1986 ratifitseerisid, ja selle esimest ja teist vabatahtlikku protokollit, mis lubab individuaalseid kaebusi ja sõltumatute organite külastusi kinnipidamiskohtadesse;
- võttes arvesse ÜRO 2006. aasta rahvusvahelist konventsiooni, mis käsitleb isikute kaitset sunniviisiliste kadumiste eest;
- võttes arvesse Filipiinidel 14. mail 2007 toimuvaid kongressi- ja kohalikke valimisi ning sinna saadetavat ELi vaatlusrühma;
- võttes arvesse ELi ja ASEANi riikide ministrite 16. kohtumisel 15. märtsil 2007 vastu võetud kaasesimeeste ühisavaldust;
- võttes arvesse välisministrite Aasia-Euroopa kohtumist (ASEM), mis toimub 28.–29. mail 2007 Hamburgis;
- võttes arvesse eesistujariigi poolt Euroopa Liidu nimel 26. juunil 2006 tehtud avaldust surmanuhtluse täieliku kaotamise kohta Filipiinidel;
- võttes arvesse komisjoni Filipiine käsitlevat riiklikku strateegiadokumenti ja mitmeaastast näidisprogrammi aastateks 2005–2006;
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Filipiinide kohta;
- võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,

- A. arvestades, et poliitiliselt ajendatud tapmiste arv Filipiinidel on viimastel aastatel järsult kasvanud ja inimõiguste olukord riigis tekitab tõsist muret;
- B. arvestades, et kohalik inimõiguste organisatsioon Karapatan on registreerinud alates 2001. aastast 180 sunniviisilist kadumist ja üle 800 tapmise, millest enamuse viisid täide tundmatud relvastatud mehed;
- C. arvestades, et valitsuse esindajad on süüdistanud enamust tapetutest, näiteks opositsioonipartei liikmeid, kirikutegelasi, kogukonna juhte, talupoegi, ajakirjanikke, juriste, inimõiguste aktiviste, ametiühingutegelasi või lihtsalt kohtuväliste hukkamiste tunnistajaid ebaseaduslike relvastatud gruppide ja „terroristide” kulissorganisatsioonide liikmeks olemises;
- D. arvestades, et Filipiinide Vabariigi president Gloria Macapagal-Arroyo on nimetanud eespool mainitud Melo komisjoni probleemi uurima ja teinud üleriigilisele politseijõudude üksusele (Usig) ülesandeks tapmisi viivitamatult uurida ning võtta nende toimepanijad vastutusele;
- E. arvestades, et nii Melo komisjoni järeldused kui ÜRO eriraportööri uurimiste tulemused kohtuväliste, lihtmenetluse korras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste kohta viitavad Filipiinide relvajõudude osalemisele neis poliitilistes tapmistes ning arvestades, et rünnakud viivad harva süüdistuse esitamiseni tapjate vastu, nende vahistamise ja kohtu alla andmiseni;
- F. arvestades, et Melo komisjon esitas järgmised soovitused: luua sõltumatu tsiviiluurimisasutus, millel on volitused vahistatismäärusi välja anda ja vahistamisi teostada; koolitada prokuröre; luua nende juhtumite käsitlemiseks erikohtud; edendada tunnistajate kaitse programmi; suurendada politsei uurimisalast suutlikkust ja suunata ning koolitada julgeolekujõude;
- G. arvestades, et president Arroyo on Melo komisjoni soovitude jätkumeetmena andnud välja kuuest punktist koosneva kava kohtuväliste hukkamiste peatamiseks, mis sisaldab justiitsministeeriumile antud korraldust laiendada ja edendada tunnistajate kaitse programmi, ülemkohtule esitatud taotlust luua erikohtud poliitilise või ideoloogilise iseloomuga tapmistes süüdistatavate isikute tegude kohtulikuks arutamiseks, Filipiinide relvajõududele esitatud korraldust anda välja uus dokument käsuliinist tuleneva vastutuse kohta, taotlust kaitseministeeriumile koordineerida oma tegevust inimõigusi käsitleva sõltumatu Melo komisjoniga ning välisministeeriumile tehtud korraldust esitada Euroopa Liidule, Hispaaniale, Soomele ja Rootsile ametlik taotlus uurijate saatmiseks komisjoni abistama;
- H. arvestades, et valitsuse poolt hiljuti vastu võetud terrorismivastased meetmed tekitavad tõsist muret seoses selle seaduse alusel kinni peetavate isikute inimõiguste võimaliku rikkumisega,
- 1. väljendab tõsist muret viimastel aastatel Filipiinidel aset leidnud poliitiliste tapmiste kasvava arvu pärast ja kutsub Filipiinide võime üles viima läbi vajalikud uurimised õigeaegselt, põhjalikult ja läbipaistvalt ning tooma tapmiste eest vastutavad isikud kohtu ette;

2. mõistab karmilt hukka pühendunud inimõiguste aktivisti pr Siche Bustamante-Gandinao mõrvamise, kes tapeti kõigest mõni päev pärast ÜRO eriraportöörile tunnistuste andmist kohtuväliste, lihtmenetluse korras toimuvate ja meelevaldsete hukkamiste kohta, ning tunneb muret igasuguse politseijuurduse puudumise üle selles olulises asjas;
3. on seisukohal, et 2007. aasta juulis jõustuva inimeste turvalisust puudutava seaduse (Human Security Act 2007) vastuvõtmine võib kasvatada veelgi inimõiguste rikkumisi julgeolekujõudude poolt, kuna see võimaldab inimesi vahistamismääruseta vahistada ja kuni kolm päeva meelevaldselt kinni pidada; kutsub sellega seoses Filipiinide valitsust üles viima sisse konkreetseid kaitsemeetmed, et hoida ära selle seaduse kohaldamisest tuleneda võivat inimõiguste kuritarvitamist;
4. taunib rünnakuid seaduslike opositsioonirühmituste vastu ja kutsub võime üles tegema lõpp süüdistustele, nagu teeksid rahumeelsed opositsioonirühmitused ja ebaseaduslikud relvastatud rühmitused omavahel koostööd;
5. tervitab Melo komisjoni asutamist ja soovitusi ning politseijõudude üksuse Usig loomist, samuti president Arroyo 30. jaanuari 2007. aasta deklaratsiooni, et ta „ei kavatse taluda inimõiguste rikkumisi” kui esimest sammu;
6. kutsub Filipiinide valitsust üles võtma meetmeid tunnistajate süstemaatilise hirmutamise ja ahistamise lõpetamiseks seoses tapmiste kohtuliku uurimisega ning tagama tõeliselt tulemusliku tunnistajate kaitse; rõhutab ühtlasi vajadust lõpetada vägivalla õhutamine teatud poliitiliste või kodanikuühiskonna rühmituste vastu ja taastada tavapärased vastutussüsteemid, et kontrollida valitsuse kuritarvitusi; kutsub sellega seoses eelkõige Filipiinide ombudsmani üles võtma tõsiselt oma põhiseaduslikku rolli ja rakendama meetmeid seoses kohtuväliste hukkamistega, mida seostatakse riigiametnikega;
7. hindab positiivselt valitsuse kuuest punktist koosnevat kava poliitiliste tapmiste lõpetamiseks; rõhutab siiski, et Filipiinide valitsus peab võtma tõsiselt oma kohustust neid tapmisi uurida ja näitama üles valmisolekut tuua nende eest vastutavad isikud, sealhulgas julgeolekujõudude esindajad, kohtu ette; märgib, et siiani on enamus politseijuurdlusi tundunud olevat puudulikud;
8. tervitab Filipiinidel surmanuhtlust kaotava õigusakti (seadus nr 9346 ehk surmanuhtluse määramist Filipiinidel keelustav seadus) allkirjastamist president Arroyo poolt 24. juunil 2006; kutsub Filipiinide võime ühtlasi üles ratifitseerima äsja vastuvõetud sunniviisilisi kadumisi käsitlevat ÜRO konventsiooni ning võtma vastu selle rakendusaktid;
9. tunneb muret, et karistamatuse õhkkond õhustab üldsuse usaldust õigusriigi vastu ning et tapmised loovad õhkkonna, kus Filipiinide elanikud ei saa vabalt kasutada poliitilist väljendus- ja ühinemisvabadust;
10. palub president Arroyot võtta koheseid meetmeid, et hoida ära vägivalla edasise laienemise oht eelseivate valimiste eel ja ajal;
11. kutsub Filipiinide valitsust üles tagama nende inimeste julgeoleku, kes taotlevad maa ümberjagamist ulatusliku põllumajandusreformi (Comprehensive Agrarian Reform

Programme) alusel ja kiirendama maareformi täideviimist, et piirata üht poliitilise vägivalla tegelikku põhjust;

12. tervitab komisjoni teadaannet, et komisjon annab omapoolse panuse Filipiinide valitsuse jõupingutustesse kohtuväliste hukkamiste uurimisega seoses, saates sinna ekspertide rühma;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ÜRO Inimõiguste Nõukogule, ASEANi liikmesriikide valitsustele ja Filipiinide valitsusele ning parlamendile.